

Tootmise ohutusjuhend

Kehtib alates 1. september 2015

EESSÕNA

Käesolevas tootmise ohutusjuhendis kirjeldatud reeglite eesmärgiks on tagada Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituudi (BFM) üliõpilaste, õppejõudude, töötajate ja külaliste ohutus.

Tootmise ohutusjuhendis on kirjas võimalikud ohuallikad ning ettevaatusabinõud riskide vähendamiseks. Kuna kõiki töö käigus ette tulevaid riskifaktoreid ei ole võimalik kirjeldada, tuleb riskide hindamisel kasutada selget mõistust ning olla ettevaatlik. Ohutuse eest vastutavad kõik võttegrupis osalejad.

Käesolevas juhendis sisalduvate reeglite kohta tekkinud küsimuste korral pöördu oma juhendaja poole.

KÄESOLEVAS TOOTMISE OHUTUSEJUHENDIS KIRJELDATUD REEGLID JA PROTSEDUURID ON KÕIKIDELE BFMi ÜLIÕPILASTELE TÄITMISEKS KOHUSTUSLIKUD. OHUTUSNÕUDEID EIRANUD ÜLIÕPILASE SUHTES RAKENDATATKSE DISTSIPLINAARMEETMEID, RASKE RIKKUMISE KORRAL KA ÜLIKOOLIST EKSMATRIKULEERIMIST.

SISUKORD

Eessõna.....	2
Ohutusinfo.....	4
Tegutsemine hädaolukorras	4
Elekter	4
Tuli	5
Tulirelvad.....	5
Klaas.....	6
Noad ja muud lõikeriistad	6
Liikuvad sõidukid	6
Kaskadöörvõtted.....	7
Tööpäeva pikkus kuni 12 tundi	7
Spetsiaaltehnikka kasutamine.....	7
Stuudio ohutus.....	8
Üldreeglid	8
Elektrilised tööriistad.....	8
Ohud põrandal.....	9
Kemikaalid.....	9
Õhu kvaliteet	9
Ohutu redeli kasutamine.....	9
Elekter	10
Valgustehnika.....	10
Töötamine vähese valgustuse tingimustes.....	11
Tootmise ohutusreeglite järgimise kinnitus	12

OHUTUSINFO

Võtteplatsil peavad ohutu töökeskkonna tagamisele mõtlema kõik võttegrupi liikmed, kuid lõplik vastutus lasub **režissööri assistendil**. Kui võttegrupis režissööri assistent puudub, siis on ohutuse eest vastutajaks **produktant** (või **režissöör**).

TEGUTSEMINE HÄDAOLUKORRAS

- Ettevaatusabinõuna on soovitatav hoida võtteplatsil käepärast **esmaabi vahendite komplekt**.
- Kui keegi saab vigastatud, lõpeta töö ja organiseeri kannatanule esmaabi andmine.
- **Kutsu välja kiirabi – helista 112.**
- Ütle kiirabile oma täpne asukoht.
- Võtta tarvitusele abinõud, et võtteplatsil oleks olemas **laetud akuga mobiiltelefon**.
- Tee kindlaks **võttepaigale lähima haigla asukoht**.

ELEKTER

Töötates elektriga ole eriti ettevaatlik ja järgi järgmisi ettekirjutusi:

- Enne Tehnikahoidlast lahkumist kontrolli üle kõik elektrikaablid, et avastada vigastusi kaabli isolatsioonis. Vii läbi kaablite visuaalne kontroll ka enne kaabli ühendamist vooluvõrku.
- Ära kasuta vigastatud kaablit.
- Elektri kaabli viimisel ühest ruumist teise teibi kaabel ukseava läbides põranda külge. Võimalusel kasuta kaablite kaitsemiseks kummimatti.
- Kaabli ühendamisel või lahtiühendamisel pistikust ära tõmba kaablist vaid hoia kinni pistikust.
- Ole tähelepanelik elektiseadmete vigastuste korral. Kui märkad kaabli kinnituskohas isolatsiooni vigastusi või puudumist, ära lülita seadet elektrivõrku.
- Ära koorma üle voolukaitset. Arvesta elektrikilbi voolukaitsme piirvõimsusega.
- Tee kindlaks elektrikilbi ja kaitsmete asukoht, et vajadusel operatiivselt elektrivool välja lülitada.
- Kasuta alati maandatud pistikuid. Väldi vanemaid kahe kontaktiga seinapistikuid, kus puudub kolmas kontakt maanduse jaoks.
- Otse elektrikilpi kaabli ühendamine on rangelt keelatud. Elektrikilpi tohib avada ja kaableid ühendada vaid selleks kvalifitseeritud elektrik.
- VESI ON HEA ELEKTRIJUHT ja seepärast on vees ja märgades tingimustes elektriga töötamine eriti ohtlik:
 - Ära katsu elektriseadet märgade kätega.
 - Väldi kaablite ja elektriseadmete märjaks saamist.
 - Ära haara vette kukkunud elektriseadme järele! Lülita enne elekter välja!
 - Vihmasaju alates lõpeta töö, lülita elekter välja ja väldi elektriseadme märjaks saamist.
 - Ära hoia korruga kahest valgustist kinni. Vigastatud kaabel võib põhjustada seadme pingele alla sattumist, muutes sinu keha vooluringi osaks.

- KUI KEEGI ON SAANUD ELEKTRILÖÖGI JA ON PINGE ALLA – ÄRA PÜÜA KANNATANUT KATSUDES AIDATA! Otsi üles elektrivoolu allikas ja lülita elektrivool välja. Alles pärast seda asu abistama kannatanut ja kutsu kohale kiirabi.

TULI

Tule kasutamine võtteplatsil kujutab endast arvestatavat ohtu. Küünlad, kaminad, lõkkesid, sigareti suitsetamine jne võivad kõik põhjustada tulekahju. Avatud leegi puhul ole eriti ettevaatlik.

Avatud leegi kasutamine tuleb eelnevalt kooskõlastada vastutava õppejõuga.

- Võttegrupis peab olema määratud tuleohutuse eest vastutav isik, kelle peamiseks ülesandeks on pidevalt tulekollet jälgida, et vajadusel võtta tarvitusele meetmed leegi kustutamiseks.
- Olukorra kontrolli all hoidmiseks varu piisavas koguses tulekustuteid.
- Kontrolli tulekustutite töökorras olekut enne tule süütamist.
- Erijuhtudel võib kool nõuda kvalifitseeritud spetsiaalefektide juhendaja kohaolekut üliõpilastööde võtteplatsil.
- Võtta arvesse, et elava tule efekti on võimalik saavutada ka ilma reaalse leegita valgustehnika abil.
- Tulekolde läheduses ole ettevaatlik kergesti süttivate riietega. Riiete süttimisel võivad tagajärjed olla tõsised.

TULIRELVAD

Tulirelvade kasutamisel võtetel tuleb olla eriti tähelepanelik ja järgida kõiki ohutuse alaseid reegleid. Ohtlikud on ka relvade imitatsioonid, sest kõrvalseisjatele võivad tunduda need reaalsena.

Relva kasutamiseks filmivõtetel tuleb taotleda vastutava õppejõu luba.

- Üliõpilased tohivad kasutada vaid kummist või plastikust relva imitatsiooni.
- Paukpadrunitega relva kasutamine on keelatud.
- Laetud relva kasutamine on rangelt keelatud.
- Pürotehnika, püssirohu, lõhkeainete ja muu taolise kasutamine on keelatud.
- Võttegrupis peab olema määratud ohutuse eest vastutav isik, kes kontrollib relvade kasutamist.
- Enne võtete algust peab olema korraldatud naabruses viibivate isikute informeerimine relvaimitatsiooni kasutamisest. Vajadusel tuleb kasutada teatatahvlit kirjaga „Tähelepanu! Toimumas filmivõte“.
- Võtta arvesse, et kõrvalistele isikutele võib mängurelvaga tänaval vehkimine tunduda reaalne ja tulemuseks võib olla politsei väljakutse. Seepärast teavita kõiki lähedalolijaid oma plaanidest.
- Kui võtteplatsile ilmub politsei, peavad relva imitatsiooni käes hoidvad isikud selle viivitamatult maha panema. Politsei ei pruugi teada, et tegemist ei ole reaalse relvaga. Ettevaatus ennekõige!

KLAAS

Töötamine klaasist objektide läheduses või klaasist valmistatud dekoratsioonidega võib olla ohtlik nii näitlejatele, võttegrupile kui ka pealtvaatajatele.

- Soovitav on eelnevalt üle kontrollida, et võtteplatsil kasutusel olev klaasein on valmistatud ohutusklaasist.
- Kõik klaasüksed ja paneelid, mis jäävad inimeste liikumistee lähedusse, tuleb markeerida valge „X“ tähega, et suurendada nende nähtavust.

NOAD JA MUUD LÕIKERIISTAD

Nugade ja teiste lõikeriistade kasutamine filmivõtetel vajab erilist tähelepanu. Siia alla kuuluvad noad, mõõgad, täägid ja muud külmrelvad.

Relvade kasutamine võtetel tuleb eelnevalt vastutava õppejõuga kooskõlastada.

- Terariistade transportimiseks ja kontrollimiseks tuleb võttegrupis määrata vastutav isik.
- Üldjuhul on soovitatav kasutada külmrelva imiteeringut, mitte terariista.
- Reaalse terariista kasutamine relvana kontaktis näitlejaga on rangelt keelatud.
- Kõik võitlusstseenid tuleb kooskõlastada vastutava õppejõuga ning vajavad üldjuhul ka oma ala professionaali abi.
- Kõik terariistad tuleb võteteväliseks ajaks nõuetekohaselt hoiustada ja mitte jätta võtteplatsile vedelema.

LIIKUVAD SÕIDUKID

BFM ei kindlusta võtete jaoks kasutatavaid liiklusvahendeid. See on üliõpilase enda vastutada.

Liikuvast sõidukis filmimine on üliõpilastele lubatud ainult vastutava õppejõu loal.

- Veesõidukites või õhusõidukites või nende läheduses filmimine on lubatud ainult vastutava õppejõu loal.
- Liikuvates sõidukites filmimine, isegi professionaalsel tasemel, eeldab hoolikat planeerimist ning vajab üldjuhul ka spetsiaaltehnikat. Ilma selleta ei ole võimalik tagada kõikide võtetel osalejate ohutust.
- Liikuva auto sees filmimine tuleb eelnevalt vastutava õppejõuga kooskõlastada. Autojuht peab kogu oma tähelepanu hoidma sõiduki ohutul juhtimisel.
- FILMITEGIJAD PEAVAD JÄRGIMA KEHTIVAT LIIKLUSEESKIRJA.
- Sõidukis olijate turvavööd peavad olema kinnitatud.
- FILMITEGIJAD EI TOHI LIIKLUST ÜMBER SUUNATA VÕI TAKISTADA. Seadus keelab omavolilise liikluse piiramise. Vajadusel tuleb projekti eelarvesse sisse planeerida politsei esindaja võtteplatsil olek.

KASKADÖÖRVÕTTED

Kaskadöörvõtete jaoks, kus on vajalik võitlemine, hüppamine, kukkumine, jooksmine jne, tuleb kasutada oma ala spetsialisti.

Mittekogenud näitlejad ülehindavad sageli oma füüsilisi võimeid ning üldjuhul ei saa nad stsenaariumis ettenähtud erivõtete ohutu teostamisega hakkama. Kaskadöörvõtete teostamine eeldab pikaajalist planeerimist, harjutamist ning sageli ka eritehnikat.

Samuti ei suuda ka režissöörid kaskadöörvõtteid ette planeerida, sest neil puudub selleks vajalik kogemus ja väljaõpe.

Sellest lähtuvalt tuleb järgida alljärgnevat reegleid:

- Kõik potentsiaalselt ohtlikud võtted tuleb eelnevalt oma juhendajaga kooskõlestada.
- Näitlejate ohtu seadmine võtete käigus on rangelt keelatud.
- Võttegrupi ohtu seadmine võtete käigus on rangelt keelatud.
- Jäta kaskadööri trikkide teostamine oma ala spetsialistidele. Kontaktide saamiseks küsi lisainfot tehnikadirektorilt.

TÖÖPÄEVA PIKKUS KUNI 12 TUNDI

- BFMi filmiprojektide tööpäeva maksimaalne pikkus **ei tohi ületada 12 tundi**.
- 12 tunni sees on ka võttegrupi kogunemine ja tehnika kokkupanek tööpäeva lõpus.
- Tööpäeva jooksul on kohustuslik vähemalt üks 30 minutiline söögipaus (pärast kuuendat töötundi).
- Üleväsimuse korral ei suuda autojuht vältida roolis magama jäämist.
- Unepuuduse korral langeb autoroolis kontsentreerumisvõime rohkem kui 30 %.
- Uurimused näitavad, et unepuuduse käes kannatav autojuht on sama ohtlik kui alkohoolijoobes juht.

SPETSIAALTEHNIKA KASUTAMINE

Spetsiaalvõttetehnika kasutamine ilma BFMi poolt korraldatud vastava väljaõppeta on keelatud.

- Eritehnika (näiteks elektriline käru ja nool, kraana, elektrigeneraator jms.) kasutamiseks tuleb läbida vastav väljaõpe, mis võib toimuda koolis või ka seadme rendifirma juures.
- Reeglina tuleb spetsiaalvõttetehnika kasutamine eelnevalt kooskõlastada oma juhendajaga ning kooli tehnikaosakonnaga, et oleks tagatud seadme kasutamiseks vajalik väljaõpe ja teadmine potentsiaalsetest ohtudest seadme kasutamisel.
- Kui tegemist on väljastpoolt kooli renditud seadmega, siis võib olla vajalik lisakindlustuse hankimine. Lisakindlustuse hankimine on üliõpilase vastutusel. Abi saamiseks kindlustuse alastes küsimustes võib pöörduda tehnikadirektori poole.

STUUDIO OHUTUS

ÜLDREEGLID

- Ära tööta studios üksinda vaid koos partneriga, kes saab vajadusel abi kutsuda.
- Õnnetusjuhtumi korral tuleb korraldada nõuetekohane esmaabi andmine.
- **Kiirabi kutsusmiseks helista telefonil 112.**
- Kõikidest õnnetusjuhtumitest tuleb teavitada tehnikadirektorit hiljemalt järgmisel tööpäeval.
- BFM eeldab, et kõigil üliõpilastel on olemas kehtiv tervisekindlustus ja üliõpilastele lisakindlustust ei paku.
- **Kõikides BFMi ruumides, kaasa arvatud studiotes, on suitsetamine keelatud.**
- Hoia studios puhtust. Puhasta tööplats ehitusjätmetest ja tolmust.
- Elektriliste tööriistadega töötamisel ole äärmiselt tähelepanelik. Kaaslastega suhtemisel lülita tööriist välja.
- Teavita ilmnunud vigadest või tööriista defektidest koheselt tehnikaspetsialisti. Ära proovi ise tööriista parandada.
- Ehitustööd tehes kannal alati jalgu kaitsvaid jalatseid. Sandaalide, eest või tagant lahtiste jalatsite, kõrgete kontsadega kingade kandmine töötamise ajal on keelatud, samuti töötamine paljajalu.
- Tööriistadega töötamisel ole ettevaatlik: seo kinni lahtised juuksed, eemalda ehted ja võta tarvitusele abinõud vältimaks riiete sattumist pöörleva mehhanismi vahele.
- Kanna silmi kaitsvaid kaitseprille.
- Töö lõpetades puhasta oma töökoht.

ELEKTRILISED TÖÖRIISTAD

Elektiliste tööriistade hulka kuuluvad nii statsionaarsed lõikeseadmed kui portatiivsed saed, puurid, trellid jms. Lisaks elektriohule tuleb olla ettevaatlik ka tööriistade lõiketerade, ketaste ja puuridega. Enne tööriista kasutamist tuleb läbida selle ohutu kasutamise alane juhendamine.

- Ära kannal tööriista kaablist kinni hoides.
- Ära haara juhtmest ega tiri seda seinakontaktist välja, eemalda pistik kontaktist ilma kaablit kahjustamata.
- Kaitse seadme toitekaablit liikuvate osade eest (lõikurid, saed jne).
- Tööriista seadistamiseks lülita see alati vooluvõrgust välja.
- Ära kasuta ega ürita ise parandada mittetöötavaid tööriistu. Teavita rikkest otsekoha tehnikaspetsialisti.
- Kontrolli lõigatav materjal eelnevalt üle. Eemalda naelad, kruvid, kinnitusplaadid jms. enne lõikama asumist.
- Hoia lõiketööriista vastavalt kasutusjuhendile ja mõlema käega. Kasuta võimalusel kinnitusklambrit.
- Kanna tööriistadega töötamisel kaitseprille.

OHUD PÕRANDAL

Stuudio põrand võib tihti olla ohu allikaks:

- Stuudios töötamisel tuleb jätta hädaolukorras evakueerumiseks vähemalt 1,5 meetrine ala stuudio seinte äärest vabaks.
- Hoia põrand puhas. Töö lõpetamisel või pikema pausi korral korja kokku põrandal olevad tööriistad ja materjalid.
- Piira ligipääsu värskelt värvitud põrandale.
- Ära blokeeri väljapääse.
- Ära blokeeri varuväljapääse, koridore, tulekustutite asukohta, elektrikilpi.
- Ole ettevaatlik esemete stuudiosse sisse toomisel ja välja viimisel.
- Teavita tehnikaspetsialisti kõigist ilmnunud ohtudest.

KEMIKAALID

Paljud stuudios kasutusel olevatest lahustitest, värvidest ja töötlemisvahenditest võivad olla mürgised ja äärmiselt tuleohtlikud.

- Enne toote kasutamist loe hoolikalt pakendil olevat infolehte.
- Vastavalt kasutusjuhendile kanna kaitseriietust.
- Väldi keha kokkupuudet kemikaalidega. Pese tihti käsi.
- Ära söö, joo ega suitseta kemikaalide läheduses.
- Kasuta värvi pinnale kandmiseks nõuetekohast respiraatorit.
- Kanna kaitsekindaid.
- Kanna kaitsemaksi ja kaitseprille.
- Lahtine tuli kemikaalide läheduses on keelatud.
- Kemikaalide jäätmed tuleb hävitada vastavalt nõutele. Küsi lisa tehnikaspetsialisti käest.

ÕHU KVALITEET

Õhu kvaliteet stuudios sõltub mitmest tegurist. Näiteks tööriistade kasutamisel tekkiv tolm, värv ja kemikaalide aarud, suitsu- ja udumasina kasutamine jms.

- CO₂ tehisudu võib sissehindamisel olla ohtlik. CO₂ on raskem kui hapnik ja vajub allapoole.
- Tehisudu kasutamisel ära jää udu sees põrandale lebama ja väldi otsest CO₂ sisse hingamist.
- Tolmu tekitavate tööprotsesside korral kasuta kaitsemaski. Sama kehtib ka töötamisel kemikaalidega.

OHUTU REDELI KASUTAMINE

Kukkumine redelilt ei ohusta mitte ainult redelil töötajat vaid maha kukkuvad tööriistad võivad olla ohuks ka allpool olijatele. Riskide maandamiseks järgi redelil töötamisel järgmisi ettekirjutusi:

- Redelil töötab korraga vaid ÜKS inimene.
- Ära astu ega tööta redeli kahe viimase astme peal.

- Redelil olles ära kõõlu ega püüa haarata objekte redeli tööulatuse kõrval.
- Redelile ronides ja maha tulles ole alati näoga redeli poole.
- Ära aseta redelit kastide peale, et muuta redelit kõrgemaks.
- Enne redelile ronimist veendu, et redel on täielikult avatud ja lukustatud. Sama kehtib ka töötasapindade kohta.
- Ära paiguta redelit või töötasapinda ukse ette, kui ei ole tagatud ukse lukus olek, täielik avatus või füüsiline järelevalve.
- Ära kasuta redelit mittetasasel pinnal.
- Ära kasuta redelit, kui oled üksi.
- Töö lõpetamisel hoiusta redel selleks ettenähtud kohta.

ELEKTER

Filmivõtetel on alati elektri oht. Toimub valgustehnika pidev ühest kohast teise liigutamine, maas lebavad toitekaablid, pikendusjuhtmed jne.

Elektriseadmeid tohib parandada vaid selleks vastavalt kvalifitseeritud spetsialist. Üliõpilased ise elektriseadmeid lahti võtta ega remontida ei tohi!

- Kasuta vaid nõuetekohase maandusega tööriistu ja tehnikat.
- Toitekaablite viimisel läbi ukseavade, akende või läbi seina, kontrolli, et kaabel ei saaks vigastatud.
- Enne kasutamist kontrolli üle kõik toitekaablid ja pikendusjuhtmed.
- Informeeri tehnikaspetsialisti vigastatud kaablitest.
- Ole ettevaatlik maas olevatest pikendusjuhtmetest üle käimisel. Võimalusel teibi lahtised juhmed põranda külge kinni, et vältida komistamisohu.
- Ära koorma pikendusjuhmeid üle. Kasuta iga tööriista kohta eraldi pikendusjuhet.
- Kuivata oma käed enne kui katsud elektrilüliteid või kontakte.
- Elektri ohu avastamisel teavita kohe sellest tehnikaspetsialisti ja võta tarvitusele meetmed teiste isikute ohu eest kaitsmiseks.

VALGUSTEHNIKA

Valgustehnika kasutamisel on peamiseks riskideks elektrilöögi oht ja põletused kuuma metalli või klaasiga kokku puutumisel. Ära kasuta valgustehnikat ilma eelneva juhendamiseta.

- Valgustite transportimisel ja purunenud lampide vahetamisel kasuta alati kuumakindlaid kindaid.
- Raporteeri mittetöötavast tehnikast tehnikaspetsialisti ja märgista seade „Damaged !!!“
- Enne lambipirni vahetamist ühenda valgusti elektrivoolu alt välja.
- Ära jäta valgustehnikat või abivahendeid redeli või treppredeli otsa, kust need võivad alla kukkuda.
- Ära jäta filtriraame, tööriistu, kinnitusvahendeid jms dekoratsiooni peale või mujale, kust nad võivad alla kukkuda ja olla ohuks dekoratsioonis töötajatele.
- Valgustite kinnitamisel kasuta alati spetsiaalselt selleks ette nähtud kinnitusvahendeid (MITTE veetoru või muud käepärast).
- Kui valgusti kinnitatakse all olevate inimeste kohale, siis tuleb kasutada OHUTUSKAABLIT.
- Informeeri tehnikaspetsialisti kõigist deformeerunud või läbipõlenud elektrikaablitest või vigastest lülititest.

TÖÖTAMINE VÄHESE VALGUSTUSE TINGIMUSTES

- Piisava valgustuse puudumisel ole töötamisel eriti ettevaatlik.
- Valguse kadumisel lõpeta kohe kõik ohtlikud tööd (töö lõikeriistadega jne.)
- Voolukatkestusest tingitud pimenduse korral liigu evakuatsiooni valgustuse suunas.
- Evakuatsiooni valgustite välja lülitamine või kinni katmine on keelatud.
- Kõik väljapääsud ja varu väljapääsud tuleb hoida puhtana ja takistustest vabana (nii seest kui väljast poolt).

Ohutusreeglite rikkumine võib lõppeda tõsise kehavigastuse või surmaga.

Tööd alustades mõtle alati ohutuse peale.

Ära riski!

Kui kahtled, siis KÜSI.

Kui olukord tundub ohtlik, KÜSI.

Teata kõigist potentsiaalsetest ohtudest oma juhendajale
või BFMi tehnikakeskuse töötajale.

TOOTMISE OHUTUSREEGLITE JÄRGIMISE KINNITUS

Olen BFM tootmise ohutusjuhendi läbi lugenud ja tutvunud ohutuse alaste reeglitega, mis on täitmiseks kohustuslikud. Olen teadlik, et ohutusnõuete rikkumise korral võidakse rakendada minu vastu distsiplinaarmeetmeid, raskete rikkumiste puhul ka Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituudist eksmatrikuleerimist.

Üliõpilase nimi:

Allkiri:

Kuupäev:

BFMi esindaja allkiri: